

Een politicus die wil winnen bij verkiezingen dient zo veel mogelijk te beloven

Parlementsverkiezingen zijn in aantocht en daarom nemen we weer de aanbevelingen door die Quintus Cicero in 64 v. Chr. stuurde aan zijn broer Marcus Tullius. Die wilde graag consul van Rome worden en moest daarom verkiezingen winnen. Maar hoe doe je dat? Quintus kwam met 58 adviezen, ik beperk me nu even tot de belangrijkste twee.

Wie verkiezingen wil winnen, moet beginnen met zoveel mogelijk vrienden te maken, aldus Quintus. Die aanbeveling staat in deze moderne tijd duidelijk onder druk. Trump en Wilders hebben aangetoond dat je verkiezingen ook kunt winnen door zo veel mogelijk vijanden te maken. Het verschil hoeft in een democratie niet eens zo groot te zijn. Als je maar iets meer vrienden maakt dan vijanden.

De tweede aanbeveling lijkt meer stand te houden: een politicus die verkiezingen wil winnen, dient zo veel mogelijk te beloven. Dat is bij de vorige verkiezingen, die Dick Schoof als minister-president hebben opgeleverd, veelvuldig gedaan. Beloofd werd: het strengste asielbeleid ooit, het openhouden van ziekenhuizen, huurbefriezing en nog zo het een en ander.

Dat de beloften niet zijn waargemaakt, doet er veel minder toe. Je kunt altijd zeggen dat zich plotseling onvoorziene omstandigheden aandienen, of dat het geld op was. Anderen de schuld in de schoenen schuiven, is een bekende strategie. Met een beetje demagogie kan een kind de was doen.

De verkiezingscampagne is na de val van het kabinet meteen begonnen. VVD-leider Dilan Yesilgöz ging op het VVD-congres in vol ornaat op het orgel. Daarbij moest ik denken aan een bezoekje dat ik samen met Hans Renders heb gebracht aan het Torentje - overigens voor iets heel anders. Rutte zat er nog als MP, maar hij zou een paar dagen later afzwaaien naar de Navo. Tussen neus en lippen door voorspelde hij dat een kabinet met Wilders de zomer van 2025 niet zou halen. Dat was scherp gezien van Rutte. In elk geval scherper dan Yesilgöz, die nu vooral moet uitleggen dat het echec van het kabinet-Schoof echt niet aan haar heeft gelegen.

Op het congres maakte Yesilgöz een paar opmerkingen die mij aan het denken zetten. Zo zei ze en ik citeer: 'Het volgende kabinet moet rechts-liberaal zijn.' Dat 'moet' klinkt bijna als een bevel. In het Duits heb je nog twee verschillende woorden voor 'moet': soll en muss. Daarbij is soll de gebiedende wijs en drukt een morele plicht uit. Muss daarentegen duidt op een onvermijdelijkheid. In het Nederlands heb je slechts één soort, het harde 'moeten' en mijn moeder zou zeker gevraagd hebben: 'Moet? Van wie moet dat?'

Ook bleef ik hangen aan de uitdrukking 'rechts-liberaal'. De VVD beschouwt zichzelf tegenwoordig als een rechtse partij, wat economisch gezien wil zeggen een vrije markt en een kleinere overheid. Verder noemt de VVD zich liberaal, maar op andere gebieden lijkt zij nogal behoudend, zeker als het om het klimaat, kunst (nauwelijks een taak voor de overheid) of hard autorijden gaat. Volgens mij betekent een rechts-liberaal kabinet een kabinet met twee keer de VVD.

Met twee keer rechtsaf loop je ook weer achteruit en voor de duidelijkheid zou het misschien beter zijn als de VVD zich naar Brits voorbeeld niet liberaal maar conservatieve zou noemen. Het heeft iets narcistisch als Yesilgöz beweert dat het volgende kabinet twee keer haar eigen partij moet zijn. Ik zou echt niet weten hoe zij dat voor elkaar krijgt. De PVV heeft ze uitgesloten en met het rechtse grut dat overblijft valt geen meerderheid te behalen. Ze muss er dus wel van uitgaan dat de VVD bij de komende verkiezingen een klinkende verkiezingsoverwinning gaat behalen. Klinkend betekent in dit geval zo tegen de zeventig zetels. Misschien dat de o zo liberale SGP nog wil aanschuiven, de jaknikkers van Eerdmans of de vaccin-ontkenners van Forum voor Democratie.

Met het CDA erbij kom je volgens de huidige peilingen ook niet aan een meerderheid. Bovendien is het etiket rechts-liberaal dan verkruid. Het CDA heeft duidelijk een links-sociaal kantje en is van origine eerder antirevolutionair dan liberaal. **Kortom, ik wens Dilan Yesilgöz veel succes met haar rechts-liberale kabinet en ik hoop dat zij de komende tijd nog eens in haar narcistische spiegel kijkt.**

Het beste voor ons land zou natuurlijk een kabinet zijn waarin rechts en links samenwerken. Rechts bewaakt de vrije markt en de persoonlijke vrijheden, links bewaakt de sociale zekerheden en de betaalbaarheid der dingen. Samen bewaken zij de nutsbedrijven en de defensie. Helaas heeft het populisme het traditionele midden gek gemaakt. In wezen wil het populisme alles en nu meteen! Iedereen rijk, en alles wat onze welvaart zou kunnen bedreigen het land uit en wel nu! Daarom: ga stemmen op de eerste politicus die over zijn eigen schaduw heenstapt.

Voor meer lezenswaardige artikelen, klik [HIER](#)

Lees ook: [Dilan Yesilgöz is de Trump van Nederland](#)